

БУРЯДАД ҮНЭН

№ 14 (13330)

1971 оной
январин 17,
воскресени

Сэн 2 мүнгэн

С-эй Бурядай обкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведей, Министрүүдэй Советэй орган

КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

ГАБШАГАЙ АЖАЛ!

ТҮРҮҮШЫН ҮДЭРЬӨӨ УРАГШАТАЙГААР

КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлдэ абаһан „Забайнальес“ комбинатай коллективэй

СОЦИАЛИС ШЭНЭ УЯЛГА

„Забайнальес“ комбинатай бригадуудай бэлдэһэн ашаалагдаһан хэдэн вагон үдэр бүхэндэ оройлон олон область, хизаарта эльгээгдэжэ байдаг. Комбинатай коллективүүд 25 мянган кубометр модо, 5 мянган кубометр хөрөөдөмөл материал бэлдэхэ, хайрсагуудай 500 кубометр модо үгэхэ гэжэ социалис уялга доторнь бэшэтэй.

Модондоо съездын үнгэргэдэхэ энэ жэлэй түсбэе болзорхоон мүн лэ уридшалан дүүргээд, даабаринаа гадуур 40 мянган кубометр модо бэлдэхэ гэжэ хараалаа. Шэнэ табан жэлэй түрүүшн

1971 ондо комбинатай бригадуудай үйлдэбэрин хүсэн үргэдхэгдэхэ, шэнэ техникэ тодоходохо юм. Модо отолхо, сортолго илгеха автомат шахуу 8 лини ашаагдалдаа тушаагдаа, элдэб түхэлэй 10 гаран кран тодоходон талбиргах, модоной хаядаһаар барилгын хэрэгсэл хэзэ шахууд бригаднуудта баригдаха байна.

Продукци худалдаха жэлэй түсбэе 200 мянган түхэр

модо, хөрөөдөмөл материал ондоо тээшэ ашаалан ябуулха графика уридшалан дүүргэжэ байна. Комбинатай бригадинууд январин хахад һара соо 200 вагон модо, хөрөөдөмөл материал болзорхоонь урид ашажа ябуулаа.

Модо ашаһан эдэ вагонууд Алас-Дурна зүг, Сибириин, Казахстанай, Дунда Азини, Ураалай область, гороудта хүрэхэ юм. Япон эльгээгдэхэ хөрөөдөмөл материал, Дунда Азини, Кузбассай шахтануугта тулга болохо модон болзор соогоо эльгээгдэжэ байна.

В. СТУПИН,
«Забайнальес» комбинатай начальнигай ордогшо.

Оролдолгын аша

Ноябрь ноябрь һарын тэн багаар нэн. Колхозой элшэн кабинет соо үхэршэн Григорий Трофименцов ууртай оржо эрбэ.

Григорий Ильич, юрдаан энэ үхэрнүүдэ шахан гүйд, али хооһоор байгаха, зоруута гураха гүйд гэжэ тэрэ үүдэ оржо ябахана ганирба.

Мун болоһо, найнаар ойлуулжа хэлш, — гэжэ ор Таруев гайхангаар урданаан харана.

Угэ үрөдөө, шахамалуудта эдүүлжэ үбгүгэй өмшөө. Зеленокумийн баргадхань. Бригадын бригадистэ үбнэ, зеленко асаруулжа үгшэ талбайн. Трактор, машина үгэ гээд, урагна абана. Мун шахамалууднай талха таряанай зүйл, сизидэд лэ байна. Ниггэжэ байхада «ягаад таргалал» — гэжэ тэрэ дээрэ дэрбэнэнь дугарна.

Эзэн тухайш би мэдэжүү байгааб. Амаралтанаа өшөөр лэ өрөө. Дары үбнэ, зеленко асаруулхабын. Тэрэ үхэрнүүдэл һайса таргалуула, шөгүүршөөн, эр эмхэе оролдотой, — гэжэ туруулаһа хэлэб.

Тэрэнэ хойшо шахамалуудта үбнэ тэжээл тэйлгэдэхэ болсо һэн.

Модондоо намар Улаан-Удын аймагай Кировэй нэрэмжэ болзор гурэндэ мяха худалдаха түсбөө болзорно ходо урид дүүргээд байхада. 1971 оной түрүүшн хураалда тушаалаар 70 үхэр шахалганда табын. Эдэ малые шахан таргалуулхаар дүршээтэй өмшөө Григорий Федорович Трофименцов даалгагдахы. Тэрэ хажуудаа өөрөөр нүхэр Галина Владимировна түвэлдэн абба.

Бүгээр бүрхэ малһан үшөө дулаан байхада үхэрнүүдэй байрһа һайса дулаалһан, сонхонуудын тэйлһэн, байра соогоо малда талха таряанай зүйл,

УЯЛГАЯ ШЭНЭЛЭЭ

Модо бэлдэхэсэдэй дундаһа үндэр бүтээгдэ ажаалаара суурхайһан Н.Юткин, В.Севостьянов, Д.Рассадин, В. Михайлов, А. Ступин, И.Торский, А.Михайлов гэгшэдэй хуызбэрлэдэг бага коллективно бригадинууд, модо ашада Г.Черепанов, Н.Филиппов даадаг звенонууд наймадахи табан жэлэ уридшалан түсэхэжэ, түсэб даабарна 10—25 процентээр үлүүлэн дүүргэһэн байгаа.

Тус бригада болон звенонуудай хүдэлмэришээ КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлдэ дэшинүүлэгдэһэн социалис уялануудыа абба.

Модо бэлдэхэсэд ажаалаһаа ажиллаар зорирожо, шэнэ харна түсбүүдыа урдаа табиба, — гэбэ Хоршин леспромхозой инженер Т. Кондратьев хөөрэнэ.

Б. ЛАНДАПОВ.

Хабарай тарилгада хэр бэлдэнэт?

БАЯН УРГАСА ҮБЭЛЬӨӨ ЭХИТЭЙ

Эрхүү голы урда бээр зүбшанан Тоорын тала хара хурһээр нимгэн аад, доошоо болоходоо элһэн захиладаг. Иймхөө эндэ таряа, ногооной баян ургаса һая болотор абтажа шададаггүй, һайн жэлүүдэ гектар бүринөө арал гажэ 6—8 центнер ороһон, 4—5 центнер үбнэ ногоон хураагдадаг байгаа.

Эндэхи Лениной нэрэмжэтэ колхоз һүүлэй жэлүүдэ таряалан, сабаллангаа үгэжүүлхэ, һайнаар эдүүлхэ таллар нилээд оролдон байна. Тэрэнэй ашаар ойн баярай жэлдэ ургасана эрид дэшлүүлжэ шадаа.

Ажахын мэдэлдэ бүхыдөө 5000 гектар таряалан бии, тэрэ тоодо 3370 гектартань шэниисэ тарилдаа. Хэрбээ 1969 ондо энэ колхоз дунда эргээр гектар бүринөө 6,45 центнер таряа хураһан байбал, ойн баярай жэлдэ тэрэнэ 9,2 центнертэ хүргөө. Тинхэдэ 2000 гектар тус бүринөө 10,12 центнер шэниисэ хураагдажа абтаа.

Ургасые эдэ шэниисээр дэшлүүлһэн тула һэн түрүүн механизаторнууд таряаландаа эзэн ёһоор ханджа, агротехническэ гурим наринаар сахжа, наг шобхэ болон минеральна үгэжүүлгэ зүбөөр хэрэглэхэ шадаһан байха юм. Жэшэнь, үнгэрһэн жэл 3478 тонно наг шобха, 242 тонно минеральна үгэжүүлгэ ороо.

Тинхэдэ тусгаар туршахан тэдэндэ 200 гектар полиин хахадтан гектарай 2,4 центнер амниачна селитрэ оруулаа. Энэ ушарта ургасань нүгөөдэхэ үгэжүүлгэдэгүй хахадийһаан гектарай 4,91 центнертэ үгүү байжа, 14,35 центнертэ хүрөө. Мүн иимэ туршалга Зүүн-Мүрэ

нэй отделенидэ хэгдэжэ, гектар бүхэндэ 2,25 центнер минеральна үгэжүүлгэ оруулдаһан газарһаа гектарай 3,4 центнер эхэ таряан хураагдаа һэн.

Таряанай ургаса мүн урһанһайнгоо шанарһаа, сортоһоо хэһэр дулдыдадаг гэгшэ. Энэһине хэдэн туршалга дээрээ харуулжа болохо. Жэшэнь, Шанаагай отделенин нэгэ поли хуважа, хоёр ондоо сортын урһоо тарилха хэгдэхэн юм. «Скала» сортын урһоо тарилдан газарта гектарай 25 килограмм суперфосфат оруулагдаа. Тинхэдэ «Комет» сортын урһанһай тарилдан газар орой үгэжүүлэгдэжэ. Зүгөөр «Комет» урһанһоо гектарай 12,87 центнер ургаса гараал, нүгөөдөөһөн гектарай 12,35 центнер хураагдаа.

Тинхэдэ газараа һайнаар элдүүлхынгээ, үгэжүүлхынгээ хажуугаар һайн сортын, эрчим шанартай урһэ хүрэнгэ хэрэглэхэ эрилтэ табигдана бшуу.

Энэ зорилгоо биедүүлэхэдэ, үбэлдэ һарануудыа мин алджа болохогүй. Үбэлдөө аргал шобхөө зашһы гэгшүүгөөр таряалан, сабаллан дээрэ гаргаха, урһэөө эрчим шанарта хүргэжэ, ямар сортын урһэ хаана хэрэглэхэ байһанаа һайса бодомжоло жэшээтэй. Эдэ бүгдые мэдэһэн Лениной нэрэмжэтэ колхоз наг шобхэ гаргаха, урһэ хүрэнгээ сөблөхэ, һөлбөөх асуудалуудта анхарал эхэ табын. Баян ургасын түлөө оролдостойгоор тэмсэдэг механизаторнуудай дундаһа Сэрэн-Ханда Мукуева, Анатольерев, Владимир Шахтаев гэгшэһы онсо нэлэхээр.

Ш. БАЙМИНОВ.
Түнхэн.

ДАРДАМ ХАРГЫ ЗУРЫНА

Манай Яруунын аймагай харгы аймагта 596-даху участогой коллектив үнгэрһөн ойн баярай хажуу омогой доруун ажаалаар үндэһэн. Ажал хүдэлмэрингөө тоо баримтануудаар жэлэйнгээ түсбэе тэдээр үлүүлэн, сагнаа урш дүүргэ юм. Жэшээхэдэ, «Ветеран» хохойнуудыа табилда, даабарилха түсбөө 1,5 дааһаар, харгы барилгын материалуудыа бэлдэхэ түсбөө 20 процентээр үлүүлэн дүүргэһэн байгаа.

Харгы даабарилгахадая ололгойн хажуу хажуулаар ажаалаара жэлэйнгээ түсбө холо үлүүлэн дүүргэһэн хайшаалтай. Үйлдэбэрнүү түрүүшн тондо олоһорно.

В. БАЙВОРОДИН.

Асуанай гидротехническэ барилгы ашагдаллада оруулһан тухай декларацида гар табилга

Асуан (ТАСС). Асуанай гидроэнергетическэ барилгы дүүргэһэн, ашагдаллада оруулһан тухай декларацида январин 15-най үдэн хойто тэ баярай оршон байдалда гар табилга.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын Президент Анвар Сададай харинууда табигдан деклараци дотор ниггэжэ хэлэгдэнэ:

Асуанай гидроэнергетическэ барилга тогтоогдомол болзортоо амжалттайгаар дүүргэдэг гэжэ Советскэ Союзай, Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын нэрлээг сонсоһондой. Колониализм усдахын, дам сааһаа һайбаран дээржэһэн тулара оюун бэлэгэ хүгжөөжэ арга боломжо өгидэг арадта олгоһон 1952 оной алдарт революци энэ һур жахаланта проект бөлүүлэхэдэ тон шухала эрх нухсал болобо. Асуанай гидротехническэ барилгы амжалттайгаар дүүргэжэ египет арадай үшэнгэ эхэ илалта мүн, социально-экономическэ дэбжэлтын замаар, оройногшо бөө даанги байдал бэхжүүлжэ замаар, египет арадай үшэнгэ эхэ хуруун, хэзээдэ мунха вождэ Гамаль Абдель Насерай заһан замаар египет арадай сааһадаһы зорихоор эрид шидэнтэй байһанай гэһэ тэмдэг мүн.

Һур жахаланта энэ барилга туйлд хэзэ баатаршалга мүн болоно. Энэ барилга эгүүрдэ мунха башга Гамаль Абдель Насерай дурасхаалыа хэлһэн хэгдэ мүнхэмэ. Энэ барилга тэрэнэй нэрэ зүүжэ байха юм.

Эрхэ сүлөөгэйнгөө, бөө даанги байдалтайгаа түлөө, империализмда ба колониализмда эсэргүү тэмсэгшэ арадуудтай бүхэ талаараа хани ёһоор харилсан туйлалсаха гэгһэн Лениной нургалыа хүтэлбери болгон, совет арад болбол үнэн гараа египет арадта харбайжа, Асуанай гидроэнергетическэ барилга хөхөөдөн, политическэ ямаршы эрилтэ табигтөөр аха дүүгшэ туйлалжа үлүүлһэн байна. 1958 оной декабрын 27-до—Каирта, 1960 оной августын 27-до Москвада гар табилдан хөлсөөнүүдэй ёһоор, Советскэ Союз болбол Нил мурэн дээрхи энэ һур жахаланта барилга бөлүүлжэ шухала хэрэгтэ туйлалжа, эзэлн кредит табигдан байгаа.

Гамсашы техническэ шидхэгшэ баша, мүн хэдһэн хүдэлмэрингөө айнаа хэм хэмжээгээр Асуанай гидротехническэ барилга орд гансахан, уникальна шухал барила болоо гэжэ хэлэхэдэ болохо. Энэ барилга хадаа уһа мурэн дээрэ айхабтар томо барилга бөлүүлжэ талаар бүхэ дэлхэй дээрэ хэгдэжэ байгаа ажалай дээржэнь, совет техническэ эрдэм ухаанай томо туйлалтань, совет эрдэм ба техникис амжалтань, совет ба египет эрдэмтэдэй, инженерүүд ба хүдэлмэришэдэй хамтаараа аша үрэтэйгөөр ажаллаһанай дунгын болон байһан. Асари эхэ энэ барилга оло мянган египет зоние үндэр мэргэжэлтэй болгожо хургаба.

Асуанай барилга ОАР-ай национальа экономико хүгжөөхэдэ тон эхээр тулалба. 2 миллион 100 мянган киловатт хүсэтэй Асуанай ГЭС-эй зайн гал ороние дам сааһандыа индустриализацида, хүдөө ажамхень хүгжөөхэдэ, экономикын шэнэ һалбаринуудыа байгуулхада энергетикын найдамтай һайн үндэһа һуури боложо үгэхэ. Асуан болбол гүрэнүүдэй хоорондохы гэгшэ эрхэтэ, һайн һайхан харилсаанай бодото үльгэр жэшэ мүн, социализмын хүсэнүүдтэй хамта хүдэлдэг байгаал һаа, политическэ ба экономическэ талаар бөө даанги байдалда бэхжүүлхэдэ, хүгжэжэ байгаа залуу ороноуд эхэ амжалта туйлажа болохо байһанайнэ эли тодо гэгшэ мүн. Асуанай үндэр плотинь, тэрэнэй хажуугаархи барилгануудыа бүтээхэ үедэ СССР-эй ба ОАР-ай арадуудай хоорондохы хани барисан улам эхээр бэхжэбэ.

Асуанай гидроэнергетическэ барилга совет-арад эбдэршгүй хани барисанай һүдэ тэмдэг боложо хэзэ мүнхэдөө үлэхэ.

Советскэ Союзай ба Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын арадуудай хоорондо тогтоһон хани барисанай харилса холбоон гүн гүнзэги үнэ дэбэтэй, хэтэ мүнхэдэ оршо жо байха удахатай гэжэ ОАР-ай арад зонид энэ баяр басхааланга үдэртэнь хоёр тала модүүлнэ. Тэрэ гүнзэги үндэһиний бөгүдэ нийтын эб найрамдалтай, арадуудай эрхэ сүлөө бэлдэжэлтын түлөө хамгынмай тэмсэг байһанайнэ эли тодо гэгшэ мүн. Асуанай үндэр плотинь, тэрэнэй

АСУАНАЙ ГИДРОЭНЕРГЕТИЧЕСКЭ БАРИЛГА БАЯРАЙ ОРШОН БАЙДАЛДА НЭЭГДЭБЭ

АСУАН (ТАСС-ай тусхай корреспондент). Советскэ Союзай экономическэ ба техническэ туйлалжаар баригдан Асуанай гидроэнергетическэ барилга баярай оршон байдалда январин 15-да Асуанда нэгэдэбэ.

Плотинь, гидроэлектростанцин нэгдэхэ гайхамшаг ушарыа харыхын тула хэдэн мянган барилганшад, Асуанай хүн зон үгөөдүүр эртэнхэ хойшо сугларба. Айхабтар томо транспарантууд, Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын ба Советскэ Союзай тугууд плотина дээрэ, Нил мурэнэй эрье зушан хадхатай байба.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, ОАР-ай Президент А. Садат, вице-президентиуд, министрууд, ОАР-ай бусад хүтэлбэрлэгшэд, Н. В. Подгорный үдэшлэжэ абаа совет албан тушаалта хүнүүд—СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо Н. М. Матчанов ба бусад, Суданай, Ливини, Сомалин делегацинууд нээлын баяр ёһолол дээрэ байлаба.

Баяр ёһолодой ажилһон тухай фанфаранууд, бүрөө бөхүүр сонсоһон. Тэндэ сугларһан зоний нэрвөө алыга ташалга доро, совет-арад хани барисанай хүндэлдэ үрөөл табилган доро Президент А. Садат Нил мурэнэй хүсээ урагхатай һүдэ тэмдэг харуулан плотина дээрэ бодоһодон хухэ шэрэтэй үүдэндэ татагданай ленте хайшалла.

ОАР-ай Президент А. Садат, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный Асуанай барилга бодоһодого хубитаа эхээр оруулан Гамаль Абдель Насерай нэрэмжэтэ Асуанай плотинь барилгада зоруулагданай дурасхаалай самбар баярай оршон байдалда нээһэн байна.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ, ОАР-ай Президент Асуанай плотинь маша эхэ удаа шанарыа харуулан тоо мэдэнуудтэй танилсаа.

Асуанай гидроэлектростанцие хуулиа ёһоор нээлын баяр ёһолол машинна зал соо болоо. Н. В. Подгорный, совет албан тушаалта бусад хүнүүд хөдөлмэришэд халуунаар амаршалба.

Н. В. Подгорный, А. Садат болон тэдэниэ үдэшэжэ абаһан хүнүүд Асуанда бусажа эрбэ.

Хани барисанай митинг Асуанда болобо

АСУАН (ТАСС). Асуанай гидроэнергетическэ барилга дүүржэ, ашагдаллада үгтэнхэ зоруулагданай митинг баярай оршон байдалда январин 15-да Асуанда болобо.

Барилга дээрэ шалгарһан мэргэжэлтэдэ, инженерүүдтэ, хүдэлмэришэдтэ совет ба египет правительствена шагуудые баруулгаар тэрэ митинг ажилһон байгаа.

Асуанай гидроэнергетическэ барилгын нэгдэһэнэй хүндэлдэ тогтоогдон дурасхаала тэмдэгтэй дүрээ Н. В. Подгорнодо баруулагдаба. Баһал тимиэ бэлэг Гамаль Абдель Насерай хубуун—Халед гэгшэдэ баруулагдаба.

Асуанай гидроэнергетическэ барилгын дүүрэнһэй дашарамдуулан, ОАР-ай правительствын гаргалан алтан медальнууд Н. В. Подгорнодо, Анвар Сададта, Гамаль Абдель Насерай хубуунда, Асуанай губернатор Амин Омарта баруулагдаба.

Митингдэ хабалдаһад Н. В. Подгорнын үгы ехэ анхаралтайгаар шагнаһан байна. Тэрэ үгэн нэрвөө алыга ташалгаар, араб-совет хани барисанай хүндэлдэ үрөөл табилгаар нэгтэ баше талдуулагдаа.

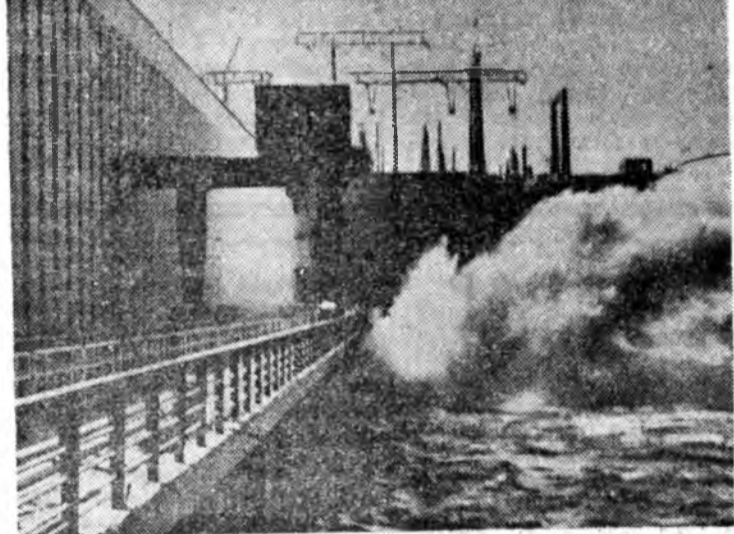
Удаань Анвар Садаг үтэ хэлэбэ.

Совет мэргэжэлтэд ба хүдэлмэришэдтэй уулзалга

АСУАН (ТАСС-ай тусхай корр.). Асуанай гидроэнергетическэ барилга хараһанайгаа һүүлээр СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный Нил мурэн дээрхи манган томо барилгада хабаадсаһан совет мэргэжэлтэд ба хүдэлмэришэдтэй уулзаба.

Н. В. Подгорный Асуанай үндэр плотинь барилгын амжалттайгаар дүүрэнһэй дашарамдуулан, сугларгалһыа халуунаар амаршалаад, СССР-эй ба ОАР-ай арадуудай хани барисаа бэхжүүлэгдэ ехэ нэмри оруулаһанай шан зоригтойгоор ажаллаһанай түлөө баяр басхаалангаа хүргэбэ. Үлэмжэ шалгарһан совет мэргэжэлтэдые СССР-эй орденууд ба медальнуудаар СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй шагнаһан тухайн сонсобо.

Асуанай үндэр плотина барилгын совет главна мэргэжэлтын орлогшо А. А. Милитин, бригадир-электрик И. И. Жуков шандыа хүрхрөөн хунуудэй ажалыа үндэрөөр сэгнэһэнэй түлөө Коммунист партида, Совет правительствата шагнагданай мэргэжэлтэдтэй үмэнһөө үнэн зүрхэнэй баяр басхаалан хүргөөд, Асуанай ГЭС-эй барилгашад Эхэ оройногшо ямаршы даалгабари дүүргэхээр болон байналда гэжэ найдуулаба.

Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын тон эхэ Асуанай гидроэлектрикэ барилга дүүргэжэбэ. Энэ барилга хадаа СССР ОАР хоёрой арад зоний хэтэ мунхын хани барисаа эли тодоор гэршэлнэ. Эндэ 12 гидроагрегат ашагдаллада оруулагдаа. Тэдэн хамтадаа 2100 мянган киловатт хүсэтэй юм. Оройной тала губяар электрын утган татагдажа, предприяи, город болон хүдөө ноугауудта электрын элшэ хүсэн ошодог болоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Асуанай гидроэлектрикэ нэгэ участога. АПН-эй фото.

АРГА БОЛОМЖОНУУДАА АШАГТАЙГААР ХЭРЭГ ЛЭХЭ

Хойто-Байгалай аймаг мүнөөдөө экономикынгоо талаар тийм эхэ хэмжээтэй гэж хэлэхийн аргагүй. Тингэ-башы тэнд олзборилгодог заганаар, ангай арнаа хэмжээн болон ах үсхээрлиг республика дотор горитой нуури эвэлдэг байна. Республикын гүрэнэ тухшаан заганаар табанай нэгэ хуби энэ ай-магнаа абтана бшуу. Тэршэлэн гүрэнэ худалдан ангай арнаа 15 процентын ангай ангуушад хүйсөөр олзборилгодоно.

Иймэ байхалаара Хойто-Байга-лай заганаа болон ангуушад өндэ-дэгтөө абанан социализ уялгануудэ амжалтайгаар дүүргэхийн түлээ өхөхөн лэ оролдог гаргадаг байна. Аймагай заганаа табан жэлэйнгэ тусэб үнгерэн жэлэй декабринь 1-дэ дүүргэжэ шадат. Ангуушад болон ах үсхээрлигшад табан жэлэйнгэ тусэб хайнаар дүүргэжэ. Тэднэр гүрэнэй бэлдэхэлэй пункт-нууда 984,6 мянган түхэрлэй ангай арна тухшаага бшуу. Илангаа коопзверпромхозой, «Победа» колхозой ажалшад үлэмжэ хайнаар хү-дэлэн байна. Нүүлэй жэлүүдтэ ан-клеткэ соо бариха үсхээрлигшэ эхэ амжалтайгаар ажиллагаа. Мүнөө сагаан болон харя үнгершэ тоо тол-гой нилээд олошорлоо. Тингэжэ ангай арна бэлдэхэлэй 2,5 дахин эхэ бол-гохо арга олдоо. Хэрбээ 1965 ондо клеткэ соо бариха үсхээрлигшэд ангай арна худалдажа, 60 мянган түхэрлэй олзо оруулан байгаа наа, үнгерэн жэлэ тэрэнэй хэмжээн 151,4 мянган түхэрлэй болотороо ур-гаа.

Энээнэй хамта Хойто-Байгалай газар дайдын баялгыг шилжэлдэ хүдэлмэри энэ үедэ нилээд хүржэ. Тэршэлэн хүдөө ажыхын үйлдэбри-дэше харуу тоды дабаша бинь бай-на. Хойто-Байгалай экспедицийн геологуд тон шугай ашага малтамал-нуудай хэбэшнүүдэ олоон, тэднэ-ниэ саашаа ашагладаг болохо арг-а бэрджэ байна.

Энэ аймагай хүдөө ажыхы тийм-шэ эхэ бэшэ. Тингэбэше нүүлэй жэлүүдтэ зарим төдэй хайн шэнжэ-тэй үр дүнгүүд туйлагдажа байна. Шэнэ газар эвдүрлэг эхэдхэнэй аша-р тарилгын талмай үрэгдэхээнэй. Ухэрэй болон орын тоо толгой аша-ла дээ. Тингэжэ гүрэнэ мяха худ-далдаха хэрэг урагшатай эрхилэгдэ-нэ.

Нүүлэй жэлүүдтэ аймагай ажал-шадай культурно-ажануудай өри-лгыг хангаа талаар горитой хэм-жээнүүд бэлдүүлдэг. Мүнөө тохсон бүхэндэ өрын клуб, библиотекэ бинь болонохой. Тэндэ тусхай мэргэжлэй хүнүүд худална. Хүн зоной ажанууд-дай эрхитэ хангага мун лэ най-жаржа байган эргэтэй.

Ниггэжэ өндө хөгжэжэ байхан юм-ээн нилээд эхэ байна. Гэбэше ойр-нын сагта зайлашагүй шиндэхэ хэр-эгтэй болон асуудалууд олоон. Тэдэн тухай районно партийна кон-ференци дээрэ партиня райкомой тоосон тухшаа нагэдэх секретари-Д. М. Цыреновэй хэлэн элдхэл до-гтор, мүн тэршэлэн үгэ хэлээн деле-гатууд дэлгэрэнгээр тогтоон бай-на.

1971 ондо аймагай заганаа гүр-энэдэ алаг 8700 центнер загана тухшааа юм. Загана тухшаага табан жэлэй эсэстэ 11 мянган центнертэ хүрэхэ ёнотой. Тэдэ энэниэ хүсэлдүүлэхэ арга бо-ломжо бинь гээшэ гү?

Гүйсэд дүүрэн бин гээд элдхэл-шашы, үгэ хэлээн делегатуудыс харуу үгэнэ. Тэрэнэй түлээ нэн түр-үүн заганаар элбэг шэнэ нууруудэ ашаглаха, хоёрдохор, загана барилгын эмхидхэлыс хайжаруула хушала болон. Гэхэ зуура мүнөө-дө эдэ хоёр эрилтэ адли төшшэ шиндхэгдэнгүй. Жэсэнэ, «Рассвет» колхозой правлени болон партбиро загана барилгыгэ тон хангалтагуй-гээр эмхидхэжэ, тусэбөө дүүргэжэ шадангүй. Нёдондо мянган центне-рий ородо колхозой заганаа мийл 167 центнер загана баряа бшуу. Харин табан жэлэй урда энэ ажахы жэл бүри 1000—1600 центнер загана баридат байгаа.

Заганаар элбэг шэнэ газарнуудыс бэрджэ хушала байхан тухшаа деле-гатууд анхаралаа онсо хандуула. Жэсэнэ, Дээдэ Ангарай оронон тойрон заганаар элбэг нуур, сөөр-мүүд угаа олон. Тингэбэше тэднэниэ ашаглаха хэмжээн аймсоводэй гүй-сэдкомой зүгнөө абтангүй.

Ангуури эрхилхэ асуудал мун лэ горитой нуури эвэлээ. Калининэй нэрэмжэтэ колхоз ан бариха табан жэл-лэй тусэб дүүргэжэ шадатгүй. Умар-ын хайда тэрэ колхозойнд агуури-нгаа газарыс муртэйгээр ашаг-лангүй. Зарим ангуушад олзо баг-тайгаар хүйсөөн буна. Кооп-зверпромхозой ангуушан нухэр Романов нёдондой дүрбэдэхи кварта-лай туршада гансаараа «Дружба» колхозой бүхы ангуушад олзоблон тэнтэй ангай арна гүрэнэдэ тухшаа-гаа бшуу. Тиймэ байгагүйлөө ар-ганшылгүй. Энэ ангуушан агуу-рурингаа газарта найман эмбээ барихай; 250 тухай ангуушадыс табинхай байна бшуу. Харин тинхэдэ тус колхозой ангуушад 4—5-раа суг-абаха агнадаг, нэгэшэ эмбээгүй, он-до ямаршы арга хэрэгдэггүй бай-ха юм.

Ангай арна олзборилго дээш-лүүдхэ хэрэгтэ ан клеткэ соо бариха үсхээрлигшэ хүдэлмэри ехэ уда-шанартай. Энэ хүдэлмэри нүүлэй үедэ ялала урагшатай байыше, үшөөл аймаг доторхи ехэ арга бо-ломжонуд тусэд харагладэнгүй. Зарим ажахынууд тон үсөөнөөр гү-гэдүүдэ түлжүүнэ. Жэсэнэ, кооп-зверпромхозой жэл соо нэгэ үн-гэрнөө 7 гулаг абахадан, «Рассвет» колхозойнд мийл 1,6 гулаг түл-жүүлэн байна бшуу.

Аймаг дотор мал болон тарлан ажал хүжөөжэ арга боломжо эхэ. Гэбэше энэ хэрэг мун лэ хангал-тагуйгээр эрхилдэг. «Рассвет» колхоз ордан гектар бүрибөө 9—10 центнер тарья хурадаг байхан аад, харин найнай тэрэнэ 3,5 центнер хүртээр доошнор оруул-жархёо. Энэ ажахынхид хартааба, капуста, үгэрэс ургуулахад эхэ шадмаар боложо, аймагагнээ цент-рий хүн зоние хангадаг хэн. Харин мүнөө тэрэ сууны дуулдхана бо-ломхой.

Иймэрхүү байдал мал ажал эр-хилтэ дээршы ушарна. Хэрбээ «Победа» колхозой наалишад нёдондо тусэб бүрибөө 2135 килограмм үн-хаага байхадан, «Рассвет» колхозойнд 1272 килограмм болгонон, харин тинхэдэ Калининэй нэрэмжэтэ колхозойнд бүрибөө ахир—364 кило-грамм. Иймэрхүү үзэдэлнүүд түл ажалтэ дээршы ушардаг байна.

Эдэ баримтанууд хадаа Хойто-Байгалай аймагай аргагүй эхэ бая-

лигтай, эхэ арга боломжотой бай-хынь, гэршэлэ. Тэдэ тэрэ арга бо-ломжонь тон лэ хангалтагуйгээр хэр-эгдэнэ ха юм. Эндо мяха абал-га улам дээшлүүлхэ ехэ арга бо-ломжо бинь. Тэрэ муртөө тон хямдэ сэнтэй мяхан абтаха байна. «Друж-ба» ба Калининэй нэрэмжэтэ кол-хозууд 1969 ондо 334 центнер орын мяха центнерын 130 түхэрлэ-гээр худалдан байна. Харин тэрэ мяха абахын тула оройдоол 27 тү-хэрлэ гаргалшан шуу. Ушар иймэ-нээ оро үсхээрлигшэ эдэ хоёр ажа-хын энэ малай тоо 3000—4000 толгой хүртээр олон болгохо эрилтэ табида. Тэрэнэй түлээ бэлшэ-рын шэнэ газар бэрджэ хэрэгтэй. Гэхэ зуура энэ хүдэлмэри муртэй-гээр эрхилдэгэнгүй.

Хойто-Байгал тон лэ баян газар дайдагтай нутаг юм. Газарын бая-лыгыс ашаглахын тулада гүрэн мун-га зөөри гамнадагышгүй. Эндохи хүн зоной түлөө али зэргын ехэ анха-рал оролдогто гаргадаг гээшэб.

Гэхэтэй хамта тэрэ тухаламжын хойто-байгалайнд үшөөл наанаанда хурэм харуулангүй. Зарим нүхэд энэ харгэтэ харуусалтагуйгээр хая-дана. Тиймэшүүд али нэгэ аргаар лэ гүрэнбөө эзлэе ехэер абаха гэжэ оролддог. Харин өөндэнгөө дотор-рой арга боломжыс гүйсэд хэрэгтэ гэжэ хүсэлэ гаргадаггүй байна.

Хүтэлбэрлэгшадэй харуусалта дээшлүүлхэ талаар хүдэлмэри хү-лаар абуулагдана гэжэ конференци дээрэ тэмдэглэдэг. Энээннээ боложо заримашуулыс тухшаааань булга-ха, эмэлхышэ ушарнууд үзэгдө. Энэ хада партиня райкомой кадр-нуудай дунда абуулагддаг худэлмэ-рин дутагдал мун болон. Тэршэлэ-н алуусуулай дунда хүмүүжүүл-хэ худэлмэри багал нуулар абуу-лагдана. Зарим хүтэлбэрлэгшад алу-ушунулай эрилтэдэ хайхарамтагуй-гээр хандана, тэдэнэй хүдэлхэдэ, амархад таарамжатай эхэрдэ эрхэ байдал байгуулнагуй. Мун тэршэлэн спортинга хүдэл-мэри муу байдалтай. Эдэ дутаг-далууд тухшаа конференцийн деле-гатууд загана барилгын участогыс даагша Г. И. Нозулин, аймгүйсэд-комой дотоодын хэрэгүүдэй таагыс даагша М. Я. Митин, ВЛКСМ-эй рай-комой секретарь П. Непомнящи-ков бусад тогтоон байна.

Конференцийн хүдэлмэрид КПСС-эй обкомой бүрөгтэй гэгшүүн, респуб-ликтын арадай хиналтын комитэдэй түрүүлэгшэ И. Д. Черняков, респуб-ликтын заганаай промышленностин тустыс эрхилэгшэ Д. Ф. Ну-ватов хабаадасжа, үгэ хэлээн бай-на.

Районно партийна конференци ойр-нын жэлүүдтэ бэлдүүлхэ зорилго-нуудаа хараалан дэлгэрэнгыс тог-тоол баталан абаа. Партиня рай-ком болон районно партийна органи-зациян шалгалтын комисси конфе-ренци дээрэ шөнээр хунгадаа.

Конференцийн нүүлээр КПСС-эй райкомой түрүүшын пленум зарла-гдажа, эмхидхэлэй асуудал зүшэн хэлсээн байна. Партиня райкомой нагэдэхи секретаряар Д. М. Цыре-нов, хоёрдох секретаряар Е. П. Ненашев хунгадаа.

В. ОРЛОВ,
КПСС-эй обкомой инструктор.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Удын аймагай «Авангард» колхозой түрүү наалишан Анна Иванова Будлана. Энэ нүхэр наймадхи табан жэлэй нуушын жэлдэ даажан абанан үнэс бүрибөө 2559 килограмм үр хаажа, ажыхы соогоо эрхилсэн юм. Шэнэ жэлэй эхннээ эршэтэй хайнаар амжалжа байна. З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

ХҮНДЭТЭЙ БОЛОҢОН МЭРГЭЖЭЛТЭ

Хүдөө ажыхын дээрэ хургуу-ли дүүргэжэ, эрдэмтэ-зоотех-ник гэдэн мэргэжлэй болон хары Агния Цырепилова түрэл нутагаа, тулал колхозоо бусаа бинь. Тэрэ гэгээр эгсэ арбан жэл үнгэрбэ. Ажал хүдэлмэри эмхид-хэхэ, хүн зоний дунда худалхэ, тэднэниэ ударидаха талаараа ша-дабаритай, алибаа онышынэ оло-жо ялдаггүй хүтэлбэрлэгшэ, нутагтаа хүндэтэй мэргэжлтэ болонхой.

Аагаа байдал тухшааралда оронон, тэрэн лэ руу колхозой правлени, партком Агния Ци-репилова элбээгэдэ. Тэд Улааной комплексо бригадын бригади-шэ, Улаанай, Улюкчиганай, Ири-тин бригадануудай зоотехнигыс, колхозойнгоо глава зоотехни-гыс болоод ябахадан, ажыхынгаа хүтэлбэрлэн, партиня органи-зациян этил шайбарниэ хургыс худалхүй харуулаа лэ байдат.

Колхозоо бусажа, худалхэ эрхилхэдэ Агния Цырепилова оролдотой, юмэнэй ушар уд-хыс ойгохо, үгэ угиндэн хүр-хэ гэжэ эрмэлздэг, оюун болот-той басаган байһанынь мэлдэгэ. Тингэжэл ажалд бэрхэ мэргэ-жэлтэ, зондоо хүндэтэй хүтэлбэ-рилэгшэ болохо байһанаа бээрээ, өөрлөгшэ түшэн аад, ухамай хэр-эг үйлдөөр гэршэлэ хан.

АРБАН жэл. Энэ үедэ түрэл АХИ партсыдын нэрэмжэтэ колхозойнгоо ямаршы тухшал дааж абахадан, эрдэмтэ-зоотех-ник нитынгэ адууна малай, илангаа хонийо үлээр хайжаар уулха гол шухала хэрэгтэ ан-харалаа онсо хандуула ябаа. Имангал Цырепиловагай үүс-хэлээр колхоз соо үлээр хайн-тай хонийо хүрэг анха бай-гуулагдаа хэн. Мүнөө тэрэ хүр-гэнэ нилээд үдөө. Үүдэртэ хон-ийо фермын хонидхо абанан нооной хэмжээн колхозой хай-шалжа айбан бүхы ноонойо 56 проценты боложо, хонин ажал-лаа орон бүхы олзын 75 про-центы эзлэн. Наймадхи тус-сэбтэ табан жэлэй туршада хо-нин бүрибөө нооно хайшалажа

абалгамнай дунда зэргээр 3,5—4 килограмм хүртээр ургаа бшуу. Энэ эрдэмтэ-зоотехнигэй оролдо-нон хэрэгтэй үр дүн гэшэ.

Агния Тибашкевна нутагтаа эхэ хүндэтэй мэргэжлтэ юм. Колхозойннай коммунистүүд дүрбэ дахин тэрэниэ парткомой гэгшүүнээр, эгээн томо бригадын партиня ахин организацийн се-ретаряар хунгаа юм.

Ушөө тинхэдэ нүүлэй гурбан зарладал туршада удаа дараалан Улааной сомоной Советэй депут-ат ябана. Колхоздоо, бригададаа, партиня организацидаа хэжэ хүдэлмэрин, бүтээжэ юмэнинэй али зэргын эхэ гээшэб! Тэд Аг-ния Тибашкевна депутатингаа хүндэтэ үүргэс мун лэ эрхилхэ дүүргэжэ ябадаг. Тохсон нуури-нуудаа болосон түхэлтэй болго-хо, магазин, үхидүүдэй саад бо-лон яси забарилгыс түрэгдэхэ, хэн нэгэ хунгарын хээн гуйлга болон гомдол шалхага гэ-жэ мэтын хэрэгүүд хойно хойно-ноо хуварда лэ бинь боложо байд-даг. Хэды тингэбэше наань, со-моной Советэй депутат, парткомой гэгшүүн, партор Агния Тиба-шкевна Цырепилова нийтэнгээ, партиня даабараа тон хангал-тайгаар дүүргэжэ ябадаг лэ даа.

1970 он. Ленин багшын түрлэ-хөөр 100 жэлэй ойе найндэрлэ-хэн түүхэтэ жал. Нутагайнай хүндэтэй дээдэ эрдэмтэй мэргэ-жэлтэ, хүтэлбэрлэгшэ, нийтин алибаа хүдэлмэрид эдэбхитэй-гээр хабаадасана А. Т. Цыре-пилова В. И. Ленинэй түрлэхөөр 100 жэлэй ойе тэмдэглээн «Шэн габыята ажалай түлөө» меда-ляар шагнагдаа хэн.

Энэ эхэ шагнал коммунист эхэнэр А. Т. Цырепиловагай эдэхи үсхэлтэ ажал абуулгы-еень, оролдотой хэрэгын гэр-шэлжэ үгэнэ ха юм даа. Нютал зондоо хүндэтэй хүн гэшэ.

Г. БАДМАЕВ,
колхозой парткомой секретарин уялга дүүргэгшэ, Баргажанай аймаг.

Совет Орон Дотор

Тусхай мэргэжлээр ажаллананай үрэ дүн

Воронежий гахайшад ферма-нуудэ хүсэлдүүлэн бурядүүлжэ дүүргэжэ, шэнэ тул абахаар бая-дэжэ байна.

Унгэршэ жэлдэ область соо 1.750 мянган поршоохко абтаа. Эшэнь—эрхим туйлачта. Воронеж-жой мяханай баланса гахайн мя-хан түрэмгэнэ процентны боло-но. Гүрэндэ 88 мянган тонно га-хэ гү, али урда жэлэйхнээ 10 мянган тонноор ехэ гахайн мя-хан худалдагдаа. Юун дээршээ ниймэ амжалта туйлагдаб гэхэдэ, ажыхын халбаринуудыс тусхай мэргэжэл шалгалтэй болгонон, томо сагаан үүлээр хайхинуу-

дые гол болгон удхаан, ресн жэл соо тул абахаар поршоохко эмхидхээн, тэжээм гээр бэлдэн байна.

Новоусманска районий «Ман-ловский», Подгоренский, Россошанский «Начало» гэжэ хай бурюубуудай малшад дун-дуу поршоохко хойно жэлэй туршад 18 поршоохко абана, үн-гэршэ хайнаар тордин пахана.

Областийн фермнуудэй мэрилэгшэд энэ жэлдэ хоёр тын поршоохко абаха, мяха бүри ехээр тухшааха го табинхай.

Воронеж.

Ехэ хаам

Ярославская областийн «Горши-ха» колхозой наалишад һу хаа-жа абалгаар область доторхи мал-шадай мурсыондо дахнаа ила-жэ гараа. Унгэршэ жэлдэ үнэеи бурһөө дунда зэргээр 4823 ки-лограмм үр хаажа. Эгээл бэрхэ долоон наалишан—Нина Плетне-ва, Ирина Быкова, Ольга Гурьева болон бусад таба «мянган» гөө.

Энэ түрүү ажыхын колхозууд тархан ажаллай, мал аба-бухы продукци бүри ехээр лэдбэрлэхөөр хараална.

Ярославль.

Молдавийн газар тарялангай научно-шэнжэлгын институтыс бинь болодогшор 40 жэл үгэсээ. Энэ үе соо тус институтыс хүн мурдээг оронон тарянай, хартаабын, овшой ургаса дундуу хурдтайгаар нилээд эхэ ажал хэжэ, хэдэн арбад шэнэ сорт шайдаг байдх юм. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: институтыс лабораторишэ даши П. ГОНЧАРОВ, лаборант Л. Неудачина шэнэ аппаратурай тасана. ТАСС-ай фотохроника.

СЕМИНАР БОЛОБО

Улаан-Удын аймагай ажахы-нуудай партиня комитэдүүдэй секретарынай, республикын зарим аймагуудай холхоз, совхозуудай түрүүлэгшээр бие биетэй директоруудай семинар «Байгал» гэжэ нуралсан ажахын дэргэдэ налхан үнгэрэгдөө.

Тус ажахын директор Г. П. Тюменцев дэлгэрэнгэ элдхэл хэжэ, малай үүлээр хайжаруула тухай, үнгерэн жэлэй ажал хүдэлмэрин үр дүнүүд тухай төд-дорхойгоор хэлэбэ.

Семинарай нүүлээр республи-кын аймагуудай ажахынуудай хүтэлбэрлэгшэд һу наалин фер-менүүдтэ ошоно, түрүү малша-тэй уулзама хөөрөлдэн, амал хүдэлмэрийн танилсхан бай-на.

Мун аналшад дунда социализ мурсыон яамна эмхидхэгдэ-нб, харуулан ойгуулахэ агитаци энэ ажахыда ямарбар ябанат гэ-жэ тэдээр ноирхойон байхэ юм. Илангаа һу наалин гурбан фермэдэ татагдаһан амжалай алдар солын Улаан тугууд айлша-дай анхарал эхтэ хандуула.

С. ХАЛТУЕВ.

Совхозуудай ажахын тоосооной дүнгүүд, тобшололнуу

Оронойнай бүхы совхозуудай гурбанай нэгэ хубиһаа үлүүнэ (5,3 мянганин) ажахын хүсэд тоосоондо мүнөө үедэ ороод байна. Тэдэнэй анал абуулгын дүнгүүдэ ноирхонком. Совхозуудэ ажахын хүсэд тоосоондо оруула хэрэгтэй гэжэ партиня XXIII съездын Директивүүнд гурим хараалдан байна.

Совхозуудэ амжалтэ шэнэ доторда орууланхай түрүүшын дүнгүүд, саазанхай хараа тусубууд тухай СССР-эй Хүдөө ажахын министрствын совхозуудай главан управленин начальнай орлогшо В. А. Гончаренко ТАСС-ай корреспондент А. Шаповалова хөөрэмжэ үгэбэ.

— Шэнэ гуримаар амалжа бай-гаа бүхы совхозуудай амжалтэ дүн-гүүд тухай тобшолон хэжэн үшөө эртэ байна ёнотой: нахаданб гэхэдэ, тэдэнэр шэнэ гуримаар нэгэн доро амалжа эхилэжүй, тингээшэ ажахын 1970 оной дүнгүүд үшөө гараадуу байна.

— Зүб даа, 1969 ондо ажахын хүсэд тоосоогоор амаллан 3763 ажахы тухай хөөрөлдөбл зонид болос. Тэдэ совхозууд бүхыдөө 28 процентыс болосхо тэдэ совхозууд элдүрлилэгдэг газар табанай нэгэ хуби шахуу эзэлдэг юм.

Ажахын хүсэд тоосоондо оронон совхозууд миллиард гаран түхэрлэйгэй сээр олзо оруудаа, бүхы совхозуудай үйлдэбэрлэн али бүхы продукци 35 процентын гөө. Тингээд үйлдэбэрлэн продукцины гектар бүхэндэ хубахаа болоо наа, бэш ажахынуудта орбол, 2,3 дахин эхэ продукци үйлдэбэрлэн байна. Мун ажалай бүтээшэ тэдэ совхозуудта 17 процентын дээшэ байла юм.

1970 оной даб дээрхи хэдэн тоо нэрлэбэл иймэ. 4904 совхоз (бүхы совхозуудай 36 проценты) 2,4 миллиард түхэрлэйгэй сээр олзо оруу-

лаа. Тэрэн бүхы совхозуудай оруу-лан сээр олзын 80 гаран проценты болоно.

Шэнэ гуримаар амалжа байгаа совхозууд гол фонднуудар үлэмжэ хайнаар хангаданхай гэжэ тэмдэ-лэхэ хэрэгтэй.

— Үйлдэбэрлэн тон хайнаар дэбжнэ байһанынь элээр харагдан-на. Тэдэ фондны ашага хэрээр харуулаб?

— Тэрэ талааршы хаража үзэ-бэт, багал ноирхойлотой. Шэнээр амалжагшэ совхозуудай үйлдэбэрлэн фондн 100 түхэрлэй бурда бусад ажахынуудта орбол, 15 проценты эхэ продукци үйлдэбэрлэгдэбэ.

— Тэрэнэй бүхы дээрэ абтанан тоонууд. Тэд зарим областнууд, республикануудар абана харабал, ямар байнаб?

— Даб дээрэ заахан справка үге. Совхозуудтай экономика реформы бүхы республикануудта бэлдүүл-гэдэнь. Эстонийн, Литвагай, Вөр-нежско, Курска, Калининградска областнуудай бүхы совхозууд, Лат-вийн олонхи ажахынууд, Украинин совхозуудай гурбанай хоёр хубинь ажахын хүсэд тоосоондо оруулагдан-хай.

1967 оной июлин 1-нээ бүхы

совхозуудын ажахын хүсэд тоосоо-гоор амалжа байһан орон соохи түрүүшын республика гэхэдэ, Эсто-ния болонго. Үйлдэбэрлэн ашага үрэ анданхай жэлээ жэлдэ дээшэлнэ. Саадуула үзэхин тула муу улари-лай байһан 1969, бийн уларилай байһан 1966 онийе абажа үзэе. Энэ үе соо хүдөө ажыхыһаа али бүхы продукци 23 проценты ехээр абага, ажалай бүтээсэ 30 процентын дээршэбэ, саадуулагдал үнэ сэн дээрэ оруулжа тооболо, сээр олзын 44 процентынэ наман байна. Нуурагтй эхэ оронон, һу, мяха, үндэга гүрэн-дэ худалдагдаа.

— Экономическа реформо гэжэ совхозуудай хүтэлбэрлэгшэдтэ мэргэжлэгшэдтэ, хүдэлмэришэдтэ юугээтэ ашатайб? Ороной совхозуудай нэгэнь хэдэн жэлэй турша соо хүтэлэн хадатгэй нэгэн тухай тэрэ-шлэн асуунаб.

— Нэгэдэхээр, хүдөө ажахын продукци үйлдэбэрлэгшэдтэ экономика талаараа бүри ехээр урмшуу-лагдаг болобо. Ондоогоор хэлэбэл, колхозуудта гэжэ тогтоогдон үнэ сэнгээр тэдэ совхозууд продукциг гүрэндэ худалдадаг.

Хоёрдохоор, совхозуудынгаа ажал-лай үр дүнгүүдэ хайжаруула гэжэ коллективуй улам ехээр орол-дог боло. Ажахын тоосон гэшөөн-ной хүдэлмэришэдэ мунгэнэй, түлөөнэй талаар урмшуулын тула сээр олзооо улам ехэ мунгэ-табалжа нэмөлхо арга олгоно. Жэ-сэнэ, 1966 ондо салын хүлэний жэсын 1,2 проценты материални үгэ чуулгада зоруулагдан байгаа наа, харин 1969 ондо 7,6 проценты, энэ хэрэгтэ заруулагдан байа.

Мун сээр олзооо социально-соёлгой хэмжээ абуулануудай гэр байра барилгын жаса совхозуудта бинь бол-гогдог. Тингээжэ совхозууд гэр байра, соёл-ажануудай бай-шангуудэ олоорын баридат, совхозуудай хүдэлмэришэдэ санаториод элбэгжэ аралха, амаруулын тула мунгэ зөөри ехээр гаргадаг болохо байха юм.

Совхозуудай хүтэлбэрлэгшэдэй өөһэдө мэдээд шиндэхэ ажыхын асуудалууд олон болобо, захирал-тын ёһоор дээршээ тусэб хүрэхэ-абалда бага болобо. Капитальна бо-молгобо хайшан гээд хэрэгтэбэл дээрэгтэбэ, ямар барилгануудыс хэлэб гэжэ совхозууд мүнөө өөһэдэ шиндэхэдэ боло. Машина механика олоор табиха, ашагтайгаар худал-ха, үйлдэбэрлэн арга олол хайжааруулаха, газар болон гол фонднуудыс бүри хайнаар ашаглаха асуудалуудта гол анхарал хандуулагдаа.

Мунга, ээллэ кредит табиха шэнэ гуримшыс багал шухала удаа ша-нартай. Өөндэнгөө мунгэ зөөри, банкын ээллэ кредит гол түлэб хар-рэлэн, совхозууд мүнөө үедэ ажа-хыгаа хүжөөжэ байдаг.

Экономическа зохиотой хайн эрхэ байдыс зарим совхозууд, хүдөө ажахын зурганууд хүсэд хайнаар хэрэгдэнгүй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Минист-ринудэй Советэй тогтоолоор совхозуудта үгтэн, ажахын талаар бээ даанги эрхынь эбдэгэ ушарнууд үзэгдэнэ. Тэдэ дутагдалуудыс усал-дахала, совхозуудай үсхэлтэ, тэднэй эдэхи хэмээшэ дэм саашадан хүжөөлгэ экономика реформын бшуу.

УЛААН-УДЫН НАРИН СЭМБЫН ФАБРИКЫН ДЭРГЭДЭХИ ПРОФТЕХЧИЛШИ ДҮҮРГЭЭНЭЙНГЭН БҮҮЛЭЭР ТАТЬЯНА АФАНАСЬЕВА ТУС ФАБРИКЫН НЭХЭЛГИН ЦЕХТЭ ХҮДЭЛЖЭ ЭХИЛ-ЭН ЮМ. ТЭРЭ ГЭЭЭР УДААН БОЛООГҮЙ. ХЭДЫ ТИИМЭ БАЙЛАШЫ НАА, КОМСОМЛ БАСАГАН ТАТЬЯНА ХАЛААН БҮРИН-ГӨӨ ДААБАРШЕ ХОДОДО УМУУЛЭН ДҮҮРГЭНЭ. ТЭРЭ КОММ-НИС АЖАЛАН УДАРНИНГЭЙН НЭРЭ СОЛОДО ХҮРТЭНХЭЙ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ТАТЬЯНА АФАНАСЬЕВА. Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

